

**MARC TEÒRIC I TENDÈNCIES
EN CULTURA DE PAU**

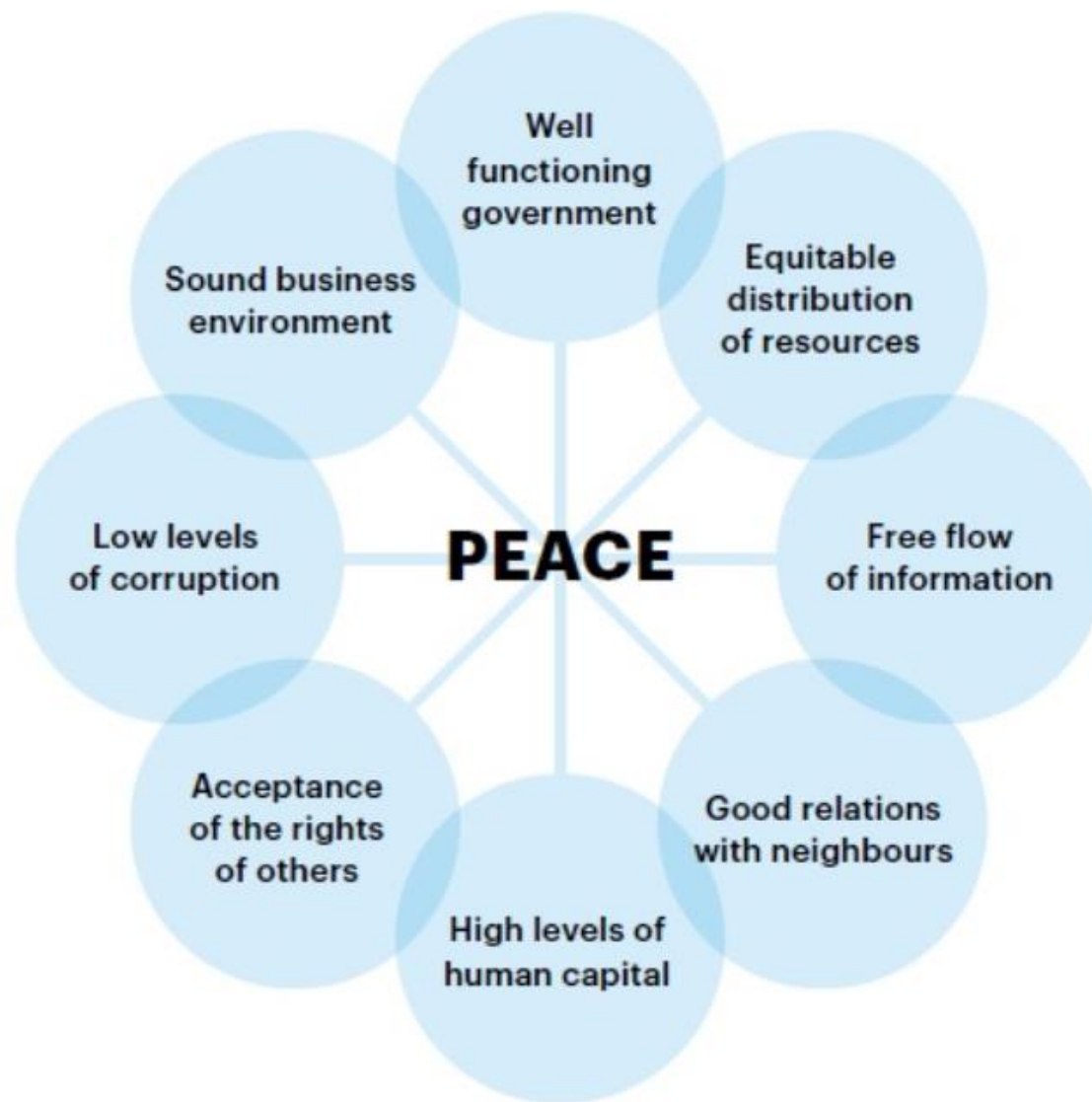
èc̃p̃

CULTURA DE PAZ

Tabla 1. Dimensiones de la Cultura de Paz, según NNUU (1999)

Dimensiones de la violencia	Estrategias para cultivar una cultura de paz
Educación basada en la lógica de la fuerza y el miedo	Educación para la cultura de paz y la no-violencia
Crecimiento económico basado en la supremacía militar y la violencia estructural	Desarrollo económico, social y sostenible
Valores, actitudes y comportamientos discriminatorios	Respeto por los derechos humanos
Desigualdad entre hombres y mujeres	Igualdad de derechos entre géneros
Estructuras autoritarias de poder	Participación democrática
Imágenes del enemigo	Comprensión, tolerancia y solidaridad
Secretismo y manipulación de la información	Libre circulación de la Información
Los ejércitos y los armamentos	Paz y seguridad Internacionales

Fuente: Adams (s.f).

NOVIOLÈNCIA

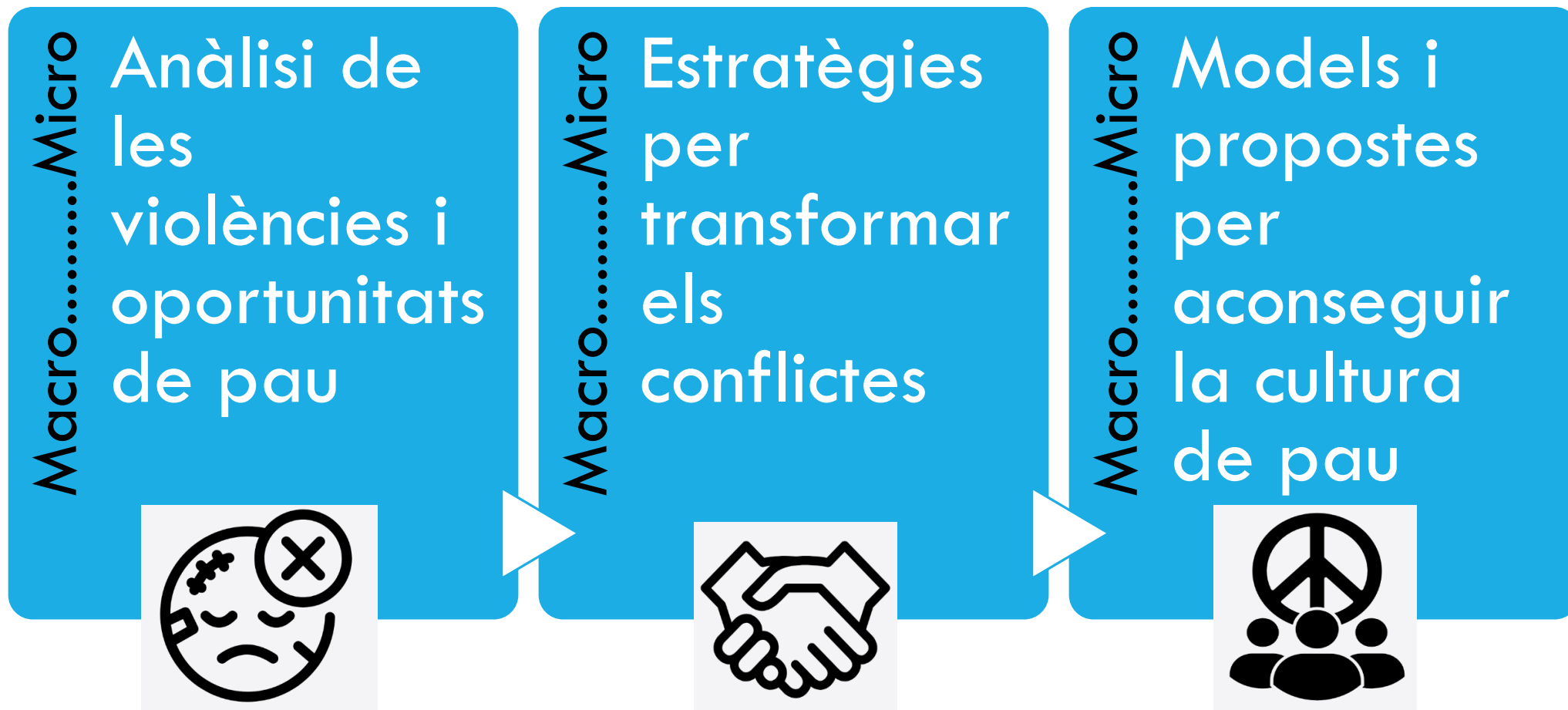
LLIGUEM CAPS: Feminisme
i noviolència
GRUP D'ESTUDI
SOBRE FEMINISME
I NOVIOLÈNCIA

ICIP
EINES DE PAU,
SEGURETAT I JUSTÍCIA
#21

TENDÈNCIES EN CULTURA DE PAU

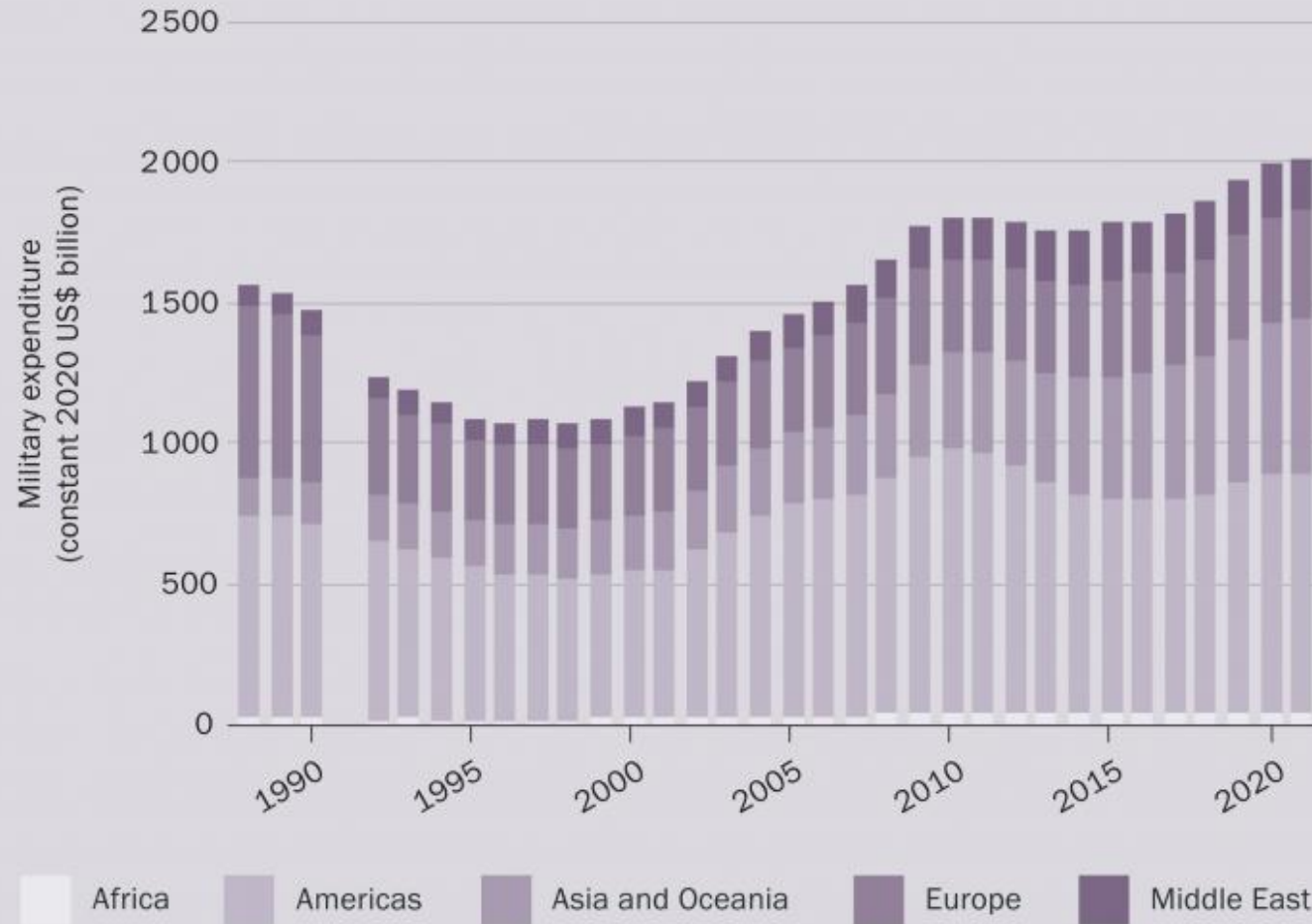

ANÀLISI DE LA REALITAT DE LA VIOLÈNCIA I DE LES OPORTUNITATS DE PAU

- HOMICIDIS/GÈNERE : <https://upgrader.gapminder.org/q/1702>
- PERSONES REFUGIADES: <https://upgrader.gapminder.org/q/1723>
- PERSONES REFUGIADES: <https://upgrader.gapminder.org/q/69>
- SEGURETAT CIUTADANA: <https://upgrader.gapminder.org/q/106>
- SEGURETAT CIUTADANA-ARMES: <https://upgrader.gapminder.org/q/1600>

WORLD MILITARY EXPENDITURE, BY REGION, 1988-2021

Notes: To allow comparison over time, all values used in this figure are adjusted for inflation and expressed in constant (2020) US dollars. The absence of data for the Soviet Union in 1991 means that no total can be calculated for that year.

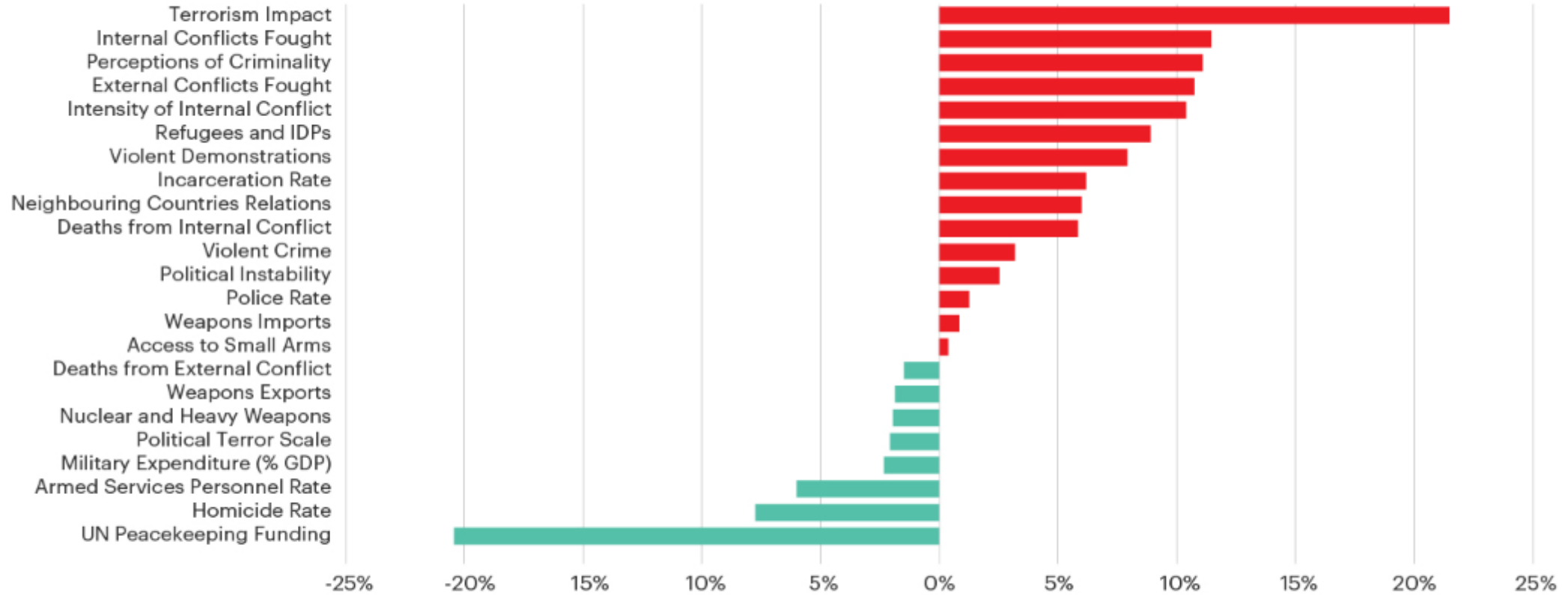
Source: SIPRI Military Expenditure Database, Apr. 2022.

www.sipri.org
© SIPRI 2022

Percentage change by indicator, 2008–2020

Source: IEP

Attacks on education and military use of schools and universities in profiled countries, 2022-2023

Global
Coalition
to Protect
Education
from
Attack,
2024

• Affected

Reports documented 10-199 incidents of attacks on education or military use of educational facilities or 10-199 students and education personnel harmed by attacks on

● Heavily Affected

Reports documented 200-399 incidents of attacks on education or military use of educational facilities or 200-399 students and education personnel harmed by attacks

● Very Heavily Affected

Reports documented 400 or more incidents of attacks on education or military use of educational facilities or 400 or more students and education personnel harmed by attacks

Incidencia del Acoso escolar y/o ciberbullying en España según el informe

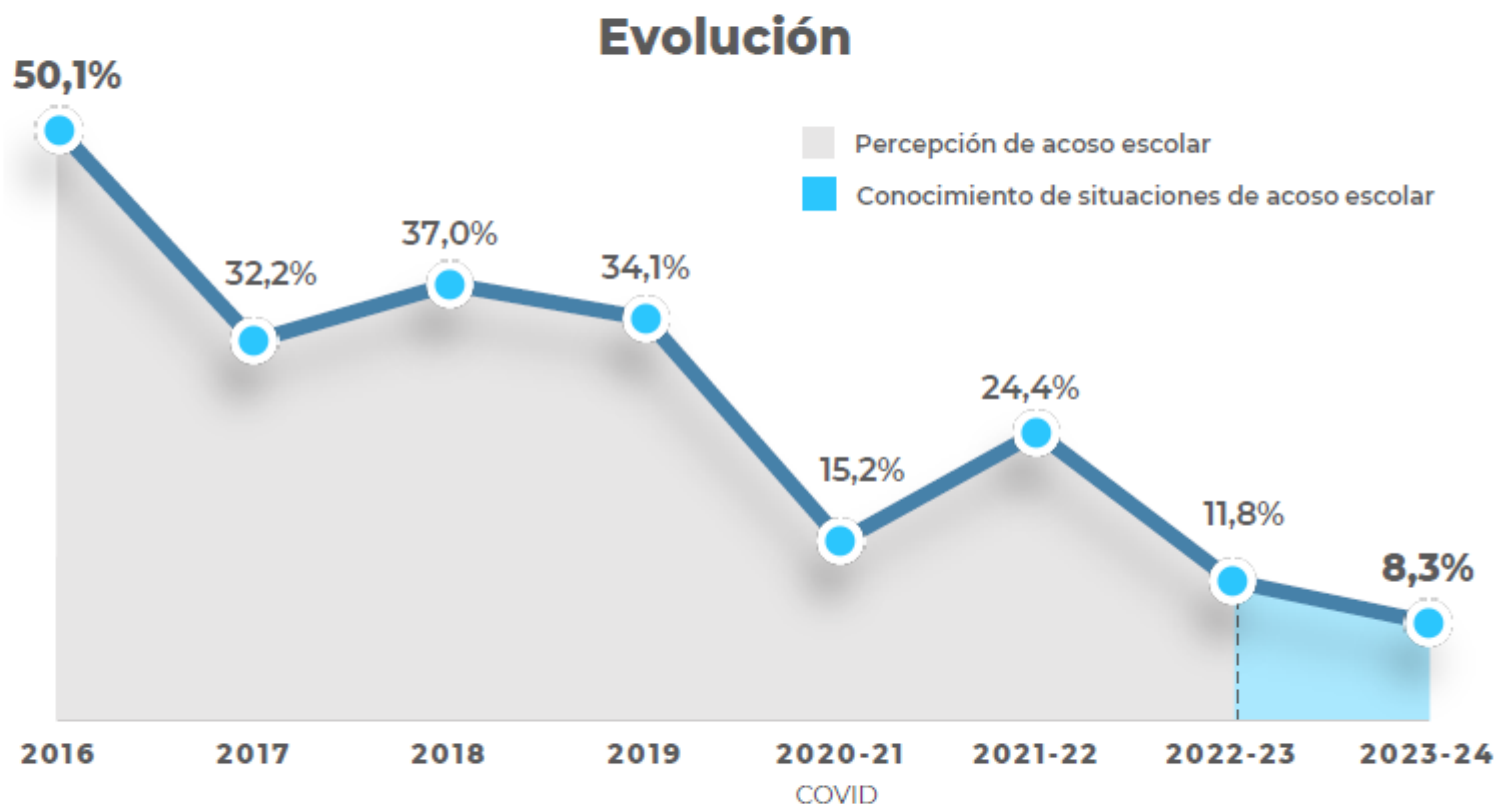

P3. ¿Tú o algún compañero/a de tu clase, sufre actualmente:
Acoso escolar presencial, Ciberbullying, Ambas, Ninguno?

Evolución de la incidencia del acoso escolar

Por primera vez se ha cuantificado el conocimiento real de casos, no su percepción.

En el curso 2023-2024, **la incidencia del acoso escolar ha representado un 8,3%**. Cifra que sitúa a España en un nivel similar a los países del entorno. Por debajo de Francia (9,1%) y por encima de Alemania (6,9%), Italia (5,1%) y Portugal (5,3%)*.

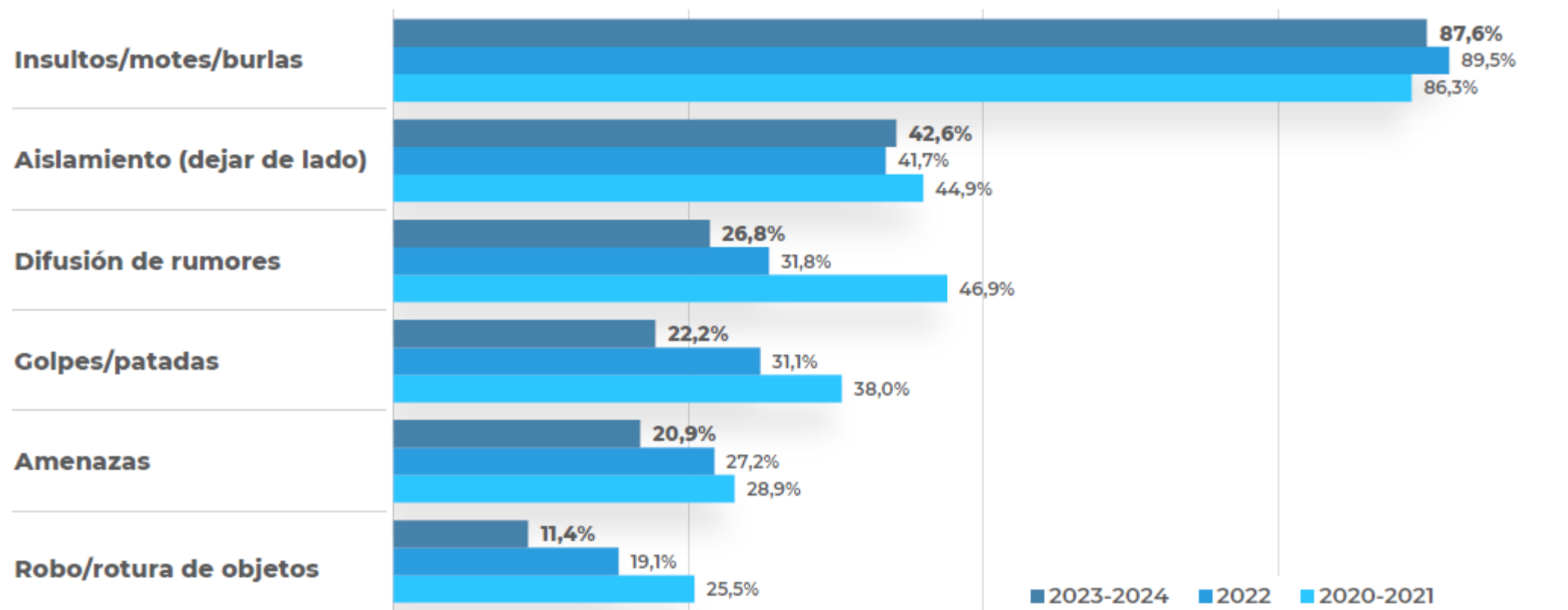

* Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deporte (2023). Programa para la Evaluación Internacional de los Alumnos PISA (OCDE) 2022 (Informe español). Madrid, INEE. Recuperado de: https://www.libreria.educacion.gob.es/libro/pisa-2022-programa-para-la-evaluacion-internacional-de-los-estudiantes-informe-espanol_183950/

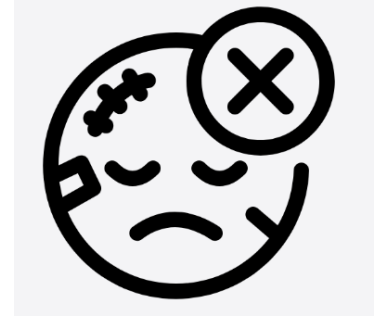
P5. ¿Crees que hay compañeros/as en tu clase que actualmente sufren acoso escolar?

Evolución de los tipos de agresión

En relación con el año 2020-2021 y 2022, **todas las formas de agresión descienden, excepto los insultos/motes/burlas** que aumentan ligeramente (+1,3 puntos porcentuales) respecto al período 2020-2021 y el aislamiento (dejar de lado) respecto al año 2022 (+0,86 p.p.).

ANÀLISI DE LA REALITAT DE LA VIOLÈNCIA I DE LES OPORTUNITATS DE PAU

- TIC militar: Intel·ligència artificial per a prendre decisions militars, drons
- Violació de DIH (Hospitals, Escoles, periodistes, civils)
- Contaminació dels Exèrcits
- Migracions forçades (Conflictes armats i canvi climàtic)
- Recursos naturals (Liti, Tots?)
- Pau positiva: Millora dels indicadors de nivell de vida (augment de l'esperança de vida, reducció de la pobresa extrema, etc.)

ESTRATÈGIES PERSONALS I COL·LECTIVES PER TRANSFORMAR ELS CONFLICTES

- CONFLICTES ARMATS: <https://upgrader.gapminder.org/q/1629>
- CONFLICTES ARMATS A L'ÀFRICA: <https://upgrader.gapminder.org/q/1547>

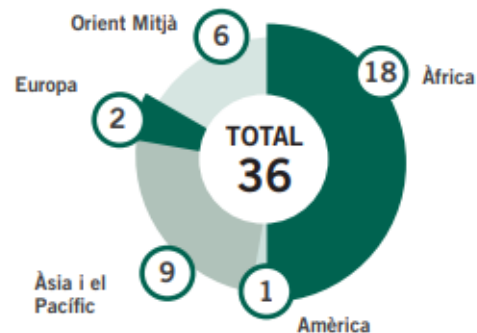
Imatge 4. Exemples de temes controvertits esmentats per professorat, alumnat i famílies (2019-2022)

Font: Sistematització de tallers de formació de professorat, alumnat i famílies (2019-2022), recollint els temes controvertits que apareixen al currículum i/o plantejats per l'alumnat.

Conflictes armats al món el 2023

Pràcticament la meitat dels conflictes armats (47%) van ser d'alta intensitat, amb elevats nivells de letalitat i greus impactes en seguretat humana

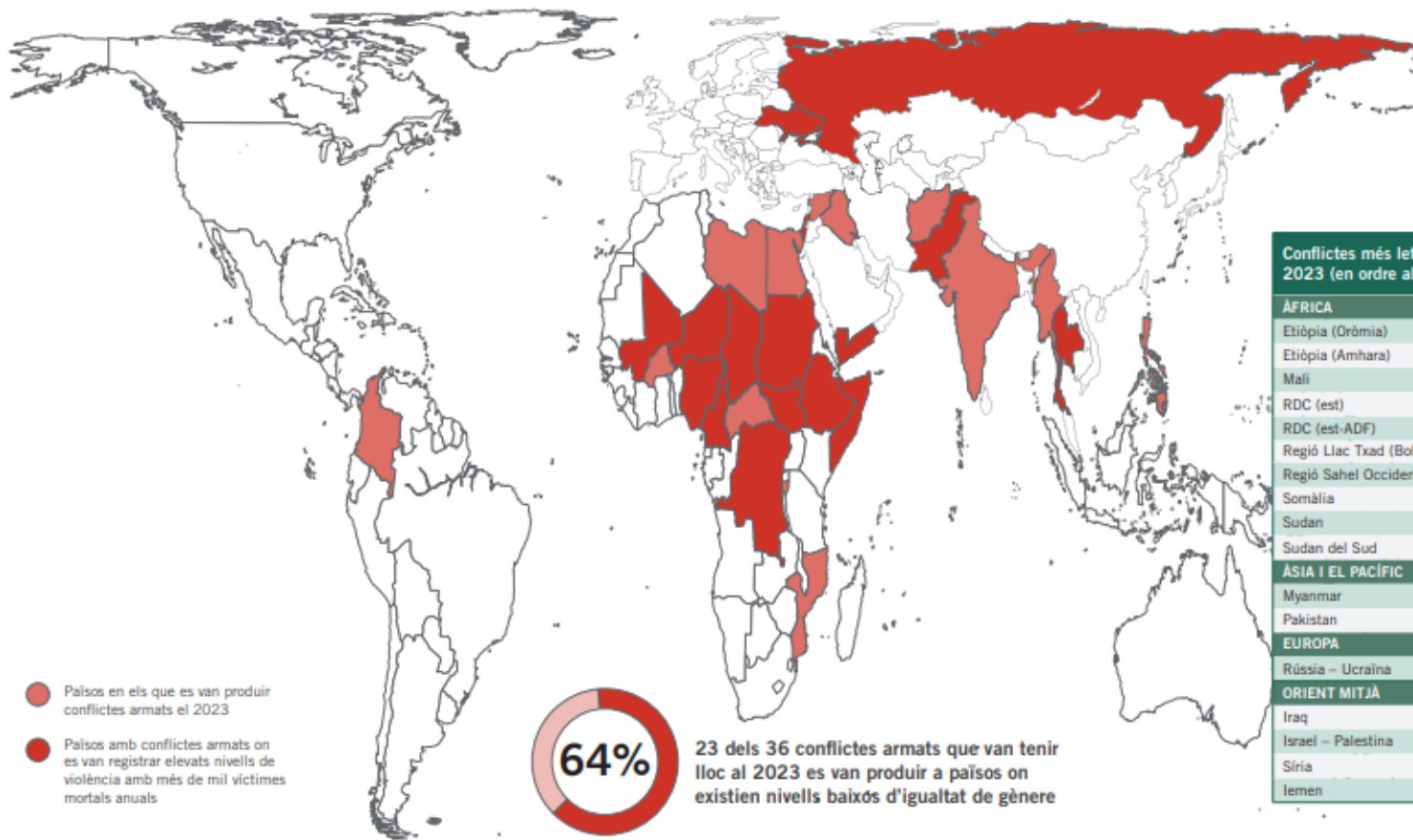
Tot i que els conflictes armats interns internacionalitzats van continuar sent la majoria, es van incrementar els conflictes interns i internacionals

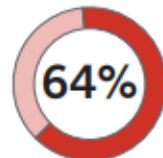
42% dels casos van presentar un deteriorament de la situació, amb un increment en els nivells de violència en 2023

Més de 110 milions de persones s'havien desplaçat forçosament com a resultat de conflictes i violència fins al primer semestre de 2023, segons ACNUR

- Països en els que es van produir conflictes armats el 2023
- Països amb conflictes armats on es van registrar elevats nivells de violència amb més de mil víctimes mortals anuals

23 dels 36 conflictes armats que van tenir lloc al 2023 es van produir a països on existien nivells baixos d'igualtat de gènere

Conflictes més letals en 2023 (en ordre alfabètic)

AFRICA
Etiòpia (Oròmia)
Etiòpia (Amhara)
Mali
RDC (est)
RDC (est-ADF)
Regió Llac Txad (Boko Haram)
Regió Sahel Occidental
Somàlia
Sudan
Sudan del Sud
ÀSIA I EL PACÍFIC
Myanmar
Pakistan
EUROPA
Rússia - Ucraïna
ORIENT MITJÀ
Iraq
Israel - Palestina
Síria
Iemen

ècp escola de cultura de pau

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

Amb la col·laboració de:

ESTRATÈGIES PERSONALS I COL·LECTIVES PER TRANSFORMAR ELS CONFLICTES

- Més gestió del conflicte a l'aula (massa?)
- Nous mecanismes: CoCoBes, protocols`per abordar la violència i l'assetjament, assignatures de batxillerat (problemes actuals, conflictes armats).
- Polarització, imatge de l'enemic i discursos de l'Odi
- Ús crític de les xxss i estratègies per fer front a les fake news
- Criminalització de la protesta
- Metodologies: Cercles restauratius, Treball per processos

MODELS I PROPOSTES PER ACONSEGUIR LA CULTURA DE PAU

- SEGURETAT CIUTADANA-POLICIA: <https://upgrader.gapminder.org/q/103>
- CASCOS BLAUS: <https://upgrader.gapminder.org/q/104>
- PROTECCIÓ DELS DDHH: <https://upgrader.gapminder.org/q/107>
- CONFIANÇA: <https://upgrader.gapminder.org/q/1621>

MODELS I PROPOSTES PER ACONSEGUIR LA CULTURA DE PAU

- Participació de l'alumnat a decisions substancials del centre
- Comissió solidària als centres
- Mecanismes per a la pau: Tractat per l'abolició de les armes Nuclears, Convenció de NNUU sobre els impostos,